

Σχέδιο για το πλαίσιο του κυβερνητικού προγράμματος στην ενότητα “υγεία”

- Το έργο μας
  - Το Εθνικό Σύστημα Υγείας είναι δικό μας δημιούργημα και είμαστε περήφανοι για αυτό – παρά τις αδυναμίες του. Πριν από την ίδρυση του ΕΣΥ η Ελλάδα ήταν μια χώρα με ένα τομέα υγείας λατινοαμερικανικού τύπου: αρκετά ικανοποιητικό για όσους είναι σε θέση να πληρώσουν, σχεδόν τελείως απόν για όλους τους άλλους. Το ΕΣΥ δεν είναι ακόμη αυτό που θέλουμε, αλλά είναι ένα σύστημα ευρωπαϊκών προδιαγραφών, με προβλήματα που μοιραζόμαστε με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
  - Η πολιτική μας τα τελευταία χρόνια κλείνει το κεφάλαιο της ποσοτικής επέκτασης του ΕΣΥ. Τεράστιες επενδύσεις στις νοσοκομειακές υποδομές προσθέτουν 8.000 σύγχρονες νοσοκομειακές κλίνες σε όλη τη χώρα. Το πρόγραμμα στελέχωσης για την εύρυθμη λειτουργία των μονάδων υγείας οδηγεί σε προσλήψεις 3.000 ιατρών και 10.000 νοσηλευτικού και άλλου προσωπικού. Ο τεχνολογικός εξοπλισμός των νοσοκομείων ανανεώνεται. Ειδικές μονάδες και εξειδικευμένα τμήματα ιδρύονται στα μεγάλα νοσοκομεία. Το ΕΚΑΒ απλώνεται σταδιακά σε όλη τη χώρα. Τα νησιά μας θωρακίζονται και από υγειονομικής πλευράς, με το πρόγραμμα “Ιπποκράτης”.
  - Ο απολογισμός των τελευταίων χρόνων μας επιτρέπει ικανοποίηση. Η περασμένη περίοδος δικαιολογημένα κυριαρχήθηκε από την κινητοποίηση πόρων και ενεργητικότητας για την ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ. Όμως, δεν αμελήσαμε την υγεία. Το αντίθετο. Σήμερα δαπανούμε περισσότερα από όσα δαπανούσαμε ποτέ στο παρελθόν: το 1998 η κοινωνική δαπάνη για την υγεία ξεπέρασε τα 2 τρις. δρχ. (5.8% του ΑΕΠ). Σήμερα έχουμε περισσότερα νοσοκομεία από όσα είχαμε ποτέ, με περισσότερες κλίνες, με καλύτερο εξοπλισμό, με περισσότερους ιατρούς, με περισσότερους νοσηλευτές.
  - Η επέκταση του ΕΣΥ, αλλά και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών, έχουν ανεβάσει το επίπεδο υγείας των Ελλήνων τόσο ώστε να είναι σήμερα από τα πιο υψηλά παγκοσμίως. Από το 1980 μέχρι τώρα, ο μέσος όρος ζωής των Ελλήνων αυξήθηκε κατά τρία χρόνια – και των Ελληνίδων κατά τέσσερα χρόνια. Το 1980 σχεδόν 18 στα 1000 νεογέννητα έχαναν τη ζωή τους πριν φθάσουν στα πρώτα τους γενέθλια – σήμερα αυτό συμβαίνει μόνο σε 7 στα 1000. Ο αριθμός των γυναικών

που πέθαιναν στον τοκετό έφθανε το 1980 τις 18 το χρόνο – σήμερα είναι μόλις 2. Οι δείκτες δεν είναι ψυχροί, όπως ισχυρίζονται μερικοί: αντίθετα, διηγούνται μια ιστορία περισσότερης και καλύτερης ζωής για έναν ολόκληρο λαό.

- Το πρόγραμμά μας
  - Η προσπάθεια που κάναμε τα τελευταία χρόνια για τη βελτίωση και ανάπτυξη του ΕΣΥ είναι μεγάλη – ξέρουμε όμως ότι είμαστε ακόμη μακριά από το στόχο μας για τη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος υγείας στο ύψος των απαιτήσεων του Έλληνα πολίτη.
  - Πράγματι, δεν είμαστε τυφλοί μπροστά στις αδυναμίες, συχνά μεγάλες, του ΕΣΥ. Γνωρίζουμε καλά ότι στα νοσοκομεία μας πολλοί ασθενείς ταλαιπωρούνται. Ότι η λεγόμενη “ξενοδοχειακή υποδομή” χρειάζεται μεγάλη βελτίωση. Ότι η λειτουργία των μονάδων υγείας είναι γραφειοκρατική και αναποτελεσματική.
  - Το μεγάλο κεφάλαιο της ποσοτικής επέκτασης της υγειονομικής υποδομής που εγκαινιάστηκε με την ίδρυση του ΕΣΥ πριν από 16 χρόνια βρίσκεται πλέον στην τελευταία του φάση. Τώρα πρέπει να αλλάξουμε σελίδα: να στραφούμε προς την ποιοτική αναβάθμιση της υποδομής και της λειτουργίας των υπάρχουσών μονάδων με στόχο ένα δημόσιο σύστημα υγείας προσανατολισμένο στην εξυπηρέτηση του πολίτη. Το σύνθημά μας είναι: “Πρώτα ο πολίτης”!
  - Το πρόγραμμα σταδιακής αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των μονάδων υγείας έχει ήδη αρχίσει να αποδίδει καρπούς στα πέντε μεγάλα νοσοκομεία της Αθήνας (Ευαγγελισμός, Γενικό Κρατικό, ΚΑΤ, Σωτηρία, Ερυθρός) από όπου ξεκίνησε. Ο στόχος είναι να επεκταθεί σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας όπου οι υποδομές είναι σχετικά παλαιές και υπάρχει ανάγκη ουσιαστικών παρεμβάσεων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού.
  - Η βελτίωση της ξενοδοχειακής υποδομής κάνει το περιβάλλον του νοσοκομείου πιο άνετο και ευχάριστο για ασθενείς και επισκέπτες. Όμως, η σωστή εξυπηρέτηση των πολιτών στα νοσοκομεία απαιτεί παρεμβάσεις και στον τομέα της διοίκησης. Η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων του νοσοκομείου, η παρακολούθηση των αλλαγών στην ιατρική τεχνολογία, η αποτελεσματική διασύνδεση των τμημάτων του νοσοκομείου, η κυκλοφορία των ασθενών μέσα σε αυτό χωρίς καθυστερήσεις,

η εμπέδωση της αντίληψης ότι το ΕΣΥ υπάρχει πρώτα και κύρια για να εξυπηρετεί τους Έλληνες πολίτες – όλα αυτά προϋποθέτουν ένα διαφορετικό τρόπο διοίκησης και λειτουργίας από το σημερινό.

- Ο στόχος είναι η δημιουργία μονάδων υγείας που διοικούνται αποτελεσματικά από στελέχη υψηλής κατάρτισης, αφοσιωμένα στην υπόθεση ενός ΕΣΥ στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου, αποφασισμένα να κινητοποιήσουν τους διαθέσιμους υλικούς και έμψυχους πόρους με σκοπό την καλύτερη ικανοποίηση των αναγκών των ασθενών. Η διαδικασία επιλογής των καταλλήλων ατόμων για την αποστολή αυτή έχει ήδη αρχίσει. Στόχος είναι να γενικευθεί σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας μέσα στα επόμενα χρόνια.
- Η επιλογή καταρτισμένων, ικανών και αφοσιωμένων στελεχών στις διοικήσεις των νοσοκομείων είναι απαραίτητη, αλλά από μόνη της δεν αρκεί. Χρειάζεται, επίσης, να τροποποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο που σήμερα τους “δένει τα χέρια”. Ο στόχος μας είναι να προωθήσουμε εκείνες τις απαραίτητες θεσμικές μεταρρυθμίσεις που θα επιτρέπουν στις διοικήσεις να διοικούν ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζουν στην Πολιτεία ότι η μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων καταλήγει σε αποτελεσματικότερη υπεράσπιση του δημόσιου συμφέροντος – ότι μεταφράζεται σε αναβάθμιση του ΕΣΥ και καλύτερη περίθαλψη για τους πολίτες.
- Η βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος προϋποθέτει, τέλος, την εξασφάλιση της χρηματοδοτικής σταθερότητας του δημόσιου τομέα υγείας. Κράτος και ταμεία υγείας διοχετεύουν στο σύστημα τεράστια ποσά, αλλά η ροή των πόρων είναι αργή και η συνολική χρηματοδότηση απρόβλεπτη για κάθε νοσοκομείο χωριστά. Αυτές οι δυσλειτουργίες εκφράζονται ως λογιστικά προβλήματα (χρέη ταμείων υγείας προς νοσοκομεία, χρέη νοσοκομείων προς προμηθευτές), αλλά με τη σειρά τους μπορούν να προκαλέσουν σημαντικά προβλήματα που γίνονται αισθητά ακόμη και στην ποιότητα της περίθαλψης που παρέχεται στους ασθενείς.
- Για το λόγο αυτό είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε σε νέες ρυθμίσεις για τη συγκέντρωση όλων των διαθέσιμων πόρων σε έναν κοινό λογαριασμό, με στόχο την καλύτερη αξιοποίησή τους, την επιτάχυνση των χρηματοδοτικών ροών και την απόλυτη απελευθέρωση της αβεβαιότητας των διοικήσεων των μονάδων υγείας για το ύψος της συνολικής χρηματοδότησης.

- Η αποτελεσματική προστασία των συμφερόντων του πολίτη αλλά και η συνεχής βελτίωση της παρεχόμενης περίθαλψης απαιτεί τη συστηματική αξιολόγηση της ποιοτικής στάθμης των υγειονομικών υπηρεσιών – οπουδήποτε αυτές παρέχονται, είτε σε δημόσιες είτε ιδιωτικές μονάδες υγείας. Για το σκοπό αυτό προχωράμε σε ταχεία λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Υπηρεσιών Υγείας και ειδικά του Ινστιτούτου Έρευνας και Ελέγχου Ποιότητας Υπηρεσιών Υγείας.
- Η αναβάθμιση του ΕΣΥ και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει είναι η βάση για την πολιτική μας στην υγεία. Δεν ξεχνάμε, όμως, ότι το ΕΣΥ είναι το μέσο, όχι ο σκοπός. Ο σκοπός είναι η εξασφάλιση στους πολίτες της χώρας όσο το δυνατόν υψηλότερου επιπέδου ζωής και υγείας. Για να διατηρήσουμε την υπεροχή μας ως προς το επίπεδο υγείας των πολιτών έναντι των περισσοτέρων χωρών της Ευρώπης χρειάζεται να εντείνουμε τις προσπάθειές μας σε ένα ολόκληρο φάσμα τομέων.
- Υγεία δεν είναι μόνο η περίθαλψη. Τα μέτρα προστασίας της ζωής και προαγωγής της υγείας που απαιτούνται (και είμαστε αποφασισμένοι να λάβουμε) αγκαλιάζουν όλο το εύρος της κρατικής δραστηριότητας. Καταρτίζουμε μια ενιαία πολιτική για τα τροχαία ατυχήματα, τα οποία καταστρέφουν τις ζωές εκατοντάδων ανθρώπων το χρόνο, συνήθως νέων. Προχωράμε σε πρωτοβουλίες προληπτικής ιατρικής και δημόσιας υγείας, ιδίως για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, όπως είναι οι μετανάστες και οι τσιγγάνοι. Προετοιμαζόμαστε για να ανταπεξέλθουμε στις απαιτήσεις μιας κοινωνίας που γηράσκει, με στόχο την έγκαιρη δημιουργία προϋποθέσεων για ένα ενεργό γήρας (ευ γηράσκειν).